

Γραμμικός και Μή Προγραμματισμός

Απαντήσεις άσκησης 4

13 Μαΐου 2004

- α) Η κλίση τής αντικειμενικής συνάρτησης είναι 0 όταν:

$$\begin{aligned}\frac{\partial f(x)}{\partial x_1} &= 4 - 2x_1 - 10e^{2x_1+x_2} = 0 \\ \frac{\partial f(x)}{\partial x_2} &= 5 - 5e^{2x_1+x_2} = 0\end{aligned}$$

απ' όπου έπεται ότι, σύνολο των κρίσιμων σημείων της είναι τό $K = \{(-3, 6)\}$.

Εξετάζοντας την Εσσιανή τής f στο τυχαίο σημείο $x = (x_1, x_2) \in \mathbb{R}^2$, βλέπουμε ότι:

$$Hf(x) = \begin{pmatrix} -2 - 20e^{2x_1+x_2} & -10e^{2x_1+x_2} \\ -10e^{2x_1+x_2} & -5e^{2x_1+x_2} \end{pmatrix}$$

άρα οι άνω αριστερά τετραγωνικοί υποπίνακες τής $-Hf(x)$ έχουν ορίζουσες $2 + 20e^{2x_1+x_2}$, $10e^{2x_1+x_2} (> 0)$

οπότε:

$$(\forall x \in \mathbb{R}^2) \quad Hf(x) \text{ είναι αρνητικά ορισμένος πίνακας}$$

Κατα συνέπεια η f είναι κοίλη συνάρτηση, και άρα το $(-3, 6)$ είναι σημείο ολικού μεγίστου τής f , οπότε βέλτιστη (και μοναδική) λύση τού Π.Μ.Γ.Π.

- β) Στά παρακάτω $r = x_1^2 + x_2^2$.

Η κλίση τής αντικειμενικής συνάρτησης είναι 0 όταν:

$$\begin{aligned}\frac{\partial f(x)}{\partial x_1} &= -2x_1e^{-r}(\cos(r) + \sin(r)) = 0 \\ \frac{\partial f(x)}{\partial x_2} &= -2x_2e^{-r}(\cos(r) + \sin(r)) = 0\end{aligned}$$

απ' όπου έπεται ότι, σύνολο των κρίσιμων σημείων της είναι τό:

$$K = \{(0, 0)\} \cup \{(x_1, x_2) \in \mathbb{R}^2 : (\exists \lambda \in \mathbb{N}^*) \quad x_1^2 + x_2^2 = \lambda\pi - \frac{\pi}{4}\}$$

Εξετάζοντας την Εσσιανή τής f στο τυχαίο σημείο $x = (x_1, x_2) \in \mathbb{R}^2$, βλέπουμε ότι:

$$Hf(x) = \begin{pmatrix} e^{-r}(-2\cos(r) + 8x_1^2\sin(r)) & 8x_1x_2e^{-r}\sin(r) \\ 8x_1x_2e^{-r}\sin(r) & e^{-r}(-2\cos(r) + 8x_2^2\sin(r)) \end{pmatrix}$$

Άρα οι άνω αριστερά τετραγωνικοί υποπίνακες τής $Hf(x)$ έχουν ορίζουσες, ομόσημες με τούς:

$$D_1 = -2\cos(r) + 8x_1^2\sin(r), \quad D_2 = 4\cos^2(r) - 16r \cos(r) \sin(r)$$

Ειδικότερα πάνω στα σημεία τού K , οι ορίζουσες αυτές είναι ομόσημες με τούς:

(Γιά $x_1 = x_2 = 0$) $D_1 = -2$, $D_2 = 4$, οπότε $Hf(0)$ αρνητικά ορισμένος.

(Γιά $r = \lambda\pi - \frac{\pi}{4}$, $\lambda \in \mathbb{N}^*$) $D_1 = -(2 + 8x_1^2)\cos(r)$, $D_2 = (4 + 16r)\cos^2(r)$

οπότε η πρώτη είναι ομόσημη με το $-(-1)^\lambda$ ενώ η δεύτερη είναι πάντα θετική. Κατα συνέπεια γι' αυτά τα σημεία, η $Hf(x)$ είναι αρνητικά ορισμένη για λ άρτιο και θετικά

ορισμένη για λ περιττό.

Συνολικά συμπεραίνουμε ότι το K διαμερίζεται στα εξής υποσύνολα τοπικού Μεγίστου και Ελαχίστου:

$$M = \{(0, 0)\} \cup \{(x_1, x_2) \in \mathbb{R}^2 : (\exists \lambda \in \mathbb{N}^*) \ x_1^2 + x_2^2 = 2\lambda\pi - \frac{\pi}{4}\}$$

$$E = \{(x_1, x_2) \in \mathbb{R}^2 : (\exists \lambda \in \mathbb{N}^*) \ x_1^2 + x_2^2 = (2\lambda - 1)\pi - \frac{\pi}{4}\}$$

Απομένει να δούμε ποιά σημεία του M είναι σημεία ολικού μεγίστου. Απο την παρατήρηση ότι:

$$(\forall x \in \mathbb{R}^2 - \{0\}) \ f(0) = 1 > e^{-r} \geq e^{-r} \cos(r) = f(x)$$

συμπεραίνουμε τελικά ότι το 0 είναι σημείο ολικού μεγίστου τής f και άρα βέλτιστη (και μοναδική) λύση του Π.Μ.Γ.Π.

Σημείωση: Το τελικό αποτέλεσμα παράχθηκε απο την τελευταία παρατήρηση (και μόνο).

- γ) Η κλίση τής αντικειμενικής συνάρτησης είναι 0 όταν:

$$\frac{\partial f(x)}{\partial x_1} = -1 + x_2 = 0$$

$$\frac{\partial f(x)}{\partial x_2} = x_1 = 0$$

$$\frac{\partial f(x)}{\partial x_3} = 3x_3(x_3 - 1) = 0$$

απ' όπου έπεται ότι, σύνολο τών κρίσιμων σημείων της είναι τό $K = \{(0, 1, 0), (0, 1, 1)\}$.

Εξετάζοντας την Εσσιανή τής f στο τυχαίο σημείο $x = (x_1, x_2, x_3) \in \mathbb{R}^3$, βλέπουμε ότι:

$$Hf(x) = \begin{pmatrix} 0 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 6x_3 - 3 \end{pmatrix}$$

οπότε οι ιδιοτιμές τής $Hf(x)$ είναι

$$-1, \ 1, \ 3 - 6x_3$$

και άρα:

$$(\forall x \in \mathbb{R}^3) \ Hf(x) \text{ μη ορισμένος πίνακας}$$

Κατα συνέπεια τα $(0, 1, 0)$, $(0, 1, 1)$ είναι σαγματικά σημεία, οπότε η f δέν έχει σημεία τοπικού μεγίστου, και άρα αυτό το Π.Μ.Γ.Π δέν έχει βέλτιστη λύση.

Σημείωση: Στο ίδιο αποτέλεσμα θα καταλήγαμε απλούστερα, αν παρατηρούσαμε ότι:

$$\lim_{t \rightarrow \infty} f(0, 0, t) = \lim_{t \rightarrow \infty} (-3t + t^3) = \infty$$

απ' όπου συμπεραίνουμε ότι το Π.Μ.Γ.Π. είναι μή-φραγμένο.

- $f(x_1, x_2) = 6x_2 - 2x_1^2 + 4x_1x_2 - 5x_2^2$
 $\nabla f(x_1, x_2) = (-4x_1 + 4x_2, 6 + 4x_1 - 10x_2)$

οπότε τα 2.5 πρώτα βήματα τού αλγορίθμου βαθμίδος είναι (το επόμενο μόνοι σας):

n	x_n	$\nabla f(x_n)$	$\ \nabla f(x_n)\ $	$x_n + t\nabla f(x_n)$	$g(t) = f(x_n + t\nabla f(x_n))$	t^*	x_{n+1}
0	$(0, 0)$	$(0, 6)$	$6 (> \epsilon)$	$(0, 6t)$	$36t - 180t^2$	$\frac{1}{10}$	$(0, \frac{3}{5})$
1	$(0, \frac{3}{5})$	$(\frac{12}{5}, 0)$	$\frac{12}{5} (> \epsilon)$	$(\frac{12}{5}t, \frac{3}{5})$	$\frac{1}{25}(45 + 144t - 288t^2)$	$\frac{1}{4}$	$(\frac{3}{5}, \frac{3}{5})$
2	$(\frac{3}{5}, \frac{3}{5})$	$(0, \frac{12}{5})$	$\frac{12}{5} (> \epsilon)$	$(\frac{3}{5}t, \frac{3}{5} + \frac{12}{5}t)$	...	...	...
3	...	...	....	...	...	...	...